

Дирекція пошт, Відділ IV. а.

ВХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в кінці 4-20 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фс.,
Італії 750 зл., Німеччині 750
зм., Швейцарії 5 шв. фр.,
Чехословаччині 30 ч. к. Руму-
нії 150 лей, Вогарії 750
чл., Австрії 750 зл., Бразилії
кресові 1 дол.

В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
17 СОР.

— Все — і всім нам здався відомим — скаже читач. Та що з того? Чи раз ми чули накликування до праці інтелігенції над народом! Та що з того? Нічого з тих накликувань не вийшло!

Wad. crass. „Dilo” we Lwowie. Pr. 592/25.
w Instytucie Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd
Sądowny karnej orzekł na wniosek Prokura-
tory w trybie Sądzie, jako Trybunał Pre-
sionowy we Lwowie, że treść artykułu, umie-
szczonego w czasopiśmie „Dilo”, Nr. 168
(1045) z dnia 31. lipca 1923, w artykułach
miejscowych pod tytułami: „Dopys” w
miejscu między słowami: a) i ynzul... a Z
czynie, b) parady leżące... a jakich cry-
minaliawerka amunicja zbrodni 8 0
dla i sierpień 1923 r. kradzieże za ucy-

довго, поки кожний інтелігент не буде змушений у своїй сумлінній адвації звіт перед своєю совістю на свою працю над народом і для нього. А скільки у нас інтелігентів, що не мають і не знають ніякого національного обов'язку, що живуть з дня на день, без ніякої більшої праці як тільки що найвище праці для себе. А скільки у нас молоді, що поза пустуванням і ліниством не вміє навіть приложити своїх рук до народної праці. А народ хоче, щоб працювати над ним; народ домагається того.

Щоб не бути голословним, можна зазначити, що для нашого народу є необхідна інтелігентна рада і порада у всіх його життєвих справах, кончею є інтелігентний є народі провід, кончею праця по коопераціях, по читальнях Просвіти, по гуртках УПТ., по комітетах допомоги селу і т. н. Як гарно стояла би справа й як високо піднялася би народна свідомість, якби кожний інтелігент один раз на місяць пішов на село, між селян, розповів їм про новини і довідався від них про їхнє добро і горе. Не було би тоді тої страшної денационалізації, що йде на нас поспішним темпом і не ролівся би є нас той песимізм, що є початком евакуї, а навпаки було би загальне одолення — інтелігента перед власною совістю за сповнення свого інтелігентського обов'язку, а народу — з інтелігентів. Е. Я.

По широкому світі.

Кризис вуглевого промислу в Англії далеко неясніший. Неодолення проти зобов'язання уряду субвенціонувати копалині робіт навіть серед консервативів. Неможливо ще докладно, в якій висоті будуть удрінені обсяги субсидій; кажуть, що уряд вивисить 18 до 20 мільйонів фунтів шт. Підносять, що одночасно англійський ринок залишає заграницю, особливо німецький, вугіль, який своєю дешевизною робить усяку конкуренцію неможливою. Як що на протязі 14 днів, призначених для дальших переговорів, не буде намічено основна реорганізація вугільного промислу в Англії, то сподіються нової небезпеки великого страйку.

Між Грецією та Болгарією вибух поважний конфлікт наслідком існування одного грецького державного урядовця на болгарській території. Греки вислали над границю слідчу комісію. Повідомляють, що Греція приготувала ультимативну ноту до Болгарії з жаланням сатисфакції, грозячи вмаршом грецьких військ до Болгарії у глиб 5-ти км. від кордону.

Б. кронпринц Фридрих Вільгельм висловив перед спробитим "Дейлі Експрес" надію, що Англія й Німеччина найдуть спільний шлях для розвитку обох держав. Б. кронпринц заявив, що всі його зусилля йдуть в напрямку об'єднання Німеччини під клятви про відповідальність за вибух війни.

Міністр Скиннеллі виїжджає в середу 5. п. м. з Нью-Йорку до Європи. На прашання Скиннеллі сказав крізь радіо на адресу Американців велику силу всіляких компліментів, промовляючи покищо скромну просьбу як рекомпензату удрітати Польщі довготермінову доларову позичку.

ЗАХАР СКВАРКО

Бл. п. Захар Скварко народився 27. IX. 1870 р. в Корманичах пов. Перемишль. Скінчивши правничі студії у львівському університеті, осів у Мостисках, як адвокатський кандидат. І тут, у Мостисках, уперше дав пізнати себе, як прегарний організатор, людина великої сили волі, невичупної енергії та залізної послідовності. Повіт Мостиска, зі силою мазурських козлогів, лежав досіть обломом. Над його політичною і економічною організацією розпочав Покійний мураліну подиву гідну працю. Його заходами засновується в Мостисках кредитова кооператива "Народний Дім", яка переломлює всі конкурентні труднощі з боку тамошнього Людового Банку й уже кілька літ пізніше будує свій власний великий мурований дім. Перейнятий великими ідеями кооперації поширює Покійний З. Скварко свою кооперативну діяльність на цілий повіт, ділить його на райони й основує сітку льодяльних кооператив, підтримувану кредитами Т-ва "Народний Дім" у Мостисках. Зашіплюючи скрізь і всюди свідомість потреби економії доводив до того, що місцеве українське населення викупує чимало землі з польських рук.

Загальна пошана й широка популярність, яку добув собі пок. Захар Скварко своєю невтомною працею в повіті, найшла свій головний висказ у соймових виборах

1907 року, коли вперше Мостисчина вибрала в його особі українського посла до кресьового сойму, провалюючи контр-кандидатуру графа Старжинського.

По уступленню дир. Леся Кульчицького пок. Захар Скварко обіймає становище директора Покутського Союзу Кредитового в Коломиї і на цім становищі найшла його нині передчасна смерть.

За час свого послугування до галицького сойму у Львові пок. Захар Скварко зискує собі загальне призначення за свою працю в комісії для райфайзенівських спілок під патронатом виділу кресьового. Відомі його палкі й рішучі промови, в яких він показував невольність Патронату супроти українських райфайзенів та піддавав під безпощадну критику перфідну систему тодішнього виділу кресьового як і сойму при організуванні українських райфайзенівських спілок та при їх обслуговуванні.

Велика війна загрожувала йому до Відня, де він разом з другими службовиками наших кооператив організує Комітет приватних службовиків з рамени Т-ва українських приватних урядників у Львові. Своїми впливами й упертими заходами бл. п. З. Скварко запевняє злиш 150 службовикам-скитальцям майже на протязі 2-ох літ постійні місячні виплати з Підмогового Комітету при Парлам. Репрезентації.

По повероті з Відня до Коломиї покійний посвячує всі свої сили Покутському Союзові й ріжним місцевим громадянським справам. Саме тепер приготував він у своїй повіті широку акцію за відбудовою кредитової кооперації та за приновленням її організації до нинішніх обставин. Однак йому вже не довелося довершити розпочате діло.

Вся життєва діяльність бл. п. Захара Скварка може служити за зразковий приклад, що є асилі вдяті одна метка, розумна, чесна, робітлива людина на залушений громадянський ниві.

Вічна пам'ять заслуженому синові народу!

Людові доми.

Звідолення Комітету будови дому на Городецькому передмісті.

Громадянество городецької дільниці, яке понад 12 літ майже виключно власними силами утримує 7-класові народні школи, рішило здвигнути в городецькій дільниці власний дім, в яким міститься би

два агадані школи й інші українські місцеві культурно-освітні й гуманітарні установи. Таким робом цей дім став би осередком усього культурно-освітнього життя дільниці.

Гадка будови такого дому збудилася ще в доволених часі, однак у поєсному лихолітті не могла було зреалізувати її. Щочю під кінець 1924 року населення городецької дільниці остаточно й рішуче сказало собі перелесті цей плян у життя, дарма, що загальне зубожіння громадянства робило в той час мало пригожим для таких цілей. Громадянство городецької дільниці скликало анкету, котра поклікала до життя комітет, який з початком 1925 року розпочав свою діяльність.

Не заважаючи на дуже скрутний час, на поклик комітету скласти пожертви на будову дому, громадянство городецької дільниці відгукнулося масовим зголошуванням жертв, які відповідно до грошевої спроможності, сплачує щомісячними частками. Однак не можна мати певності, що запроєктований дім буде здвигнений виключно силами громадянства городецької дільниці. Мешканці городецької дільниці — це переважно робітничі маси, які ледве в силі прожити й утримати свої родини з денного заробітку. Але свідомість значіння і потреби власної домівки каже всім цим громадянам відмовляти собі всяку приємність, аби тільки дрібними лептами провадити дальше велике діло.

Справа поміщення двох 7-класових шкіл і інших культ.-освітних установ на городецькій дільниці відома всьому українському загалові зі статтей дир. М. Галушчинського, друкованих в "Цілі" (чч. 138, 139 і 140). Нинішнє приміщення тих шкіл не відповідає вимогам, які ми ставимо до шкільництва. Це приміщення таке вузьке й тісне, що при щораз більшаючій фреквенції шкільної молоді заходить обаша, що з найближшим шкільним роком яких 500 дітей не буде жодя користати з науки у рідній школі. Чи треба кращого доказу на необхідність негайного ведення будови дому?

А проте, як сказано, самі лише мешканці городецької дільниці виключно власними силами ніяк не можуть здвигнути такої величавої будівлі. Будовою того дому мусять заопікуватися ширші кола, немусить зацікавитися весь загаль громадянства, як творцем нової міцної української твердині. І тому комітет будови вже робить старання приєднати для цієї справи

студування. На кінець, за біржевими справами докладно обговорюється предсказання погоди ватингтонського обсерваторію на мілу Північну Америку. На цьому полі американці найвище стоять і обчислення їх в 90 проц. здійснюються. Це не ворожба зі "столітнього календаря", а наукові досліді. І ці досліді не йдуть на марно, але при засідах, наприклад, кожний перше дивиться чи є можливість скінчити працю в час, або, чи не сіяти що доугого, коли погода не буде підходя. Між ними всіма відділами розкинуті анонси.

Коли ми дійдемо до подібного часопису? В Америці спеціально студіюють журналістику, спосіб реклами, а в нас? Чи нам цього не треба?

В одному малому містечкові я дає близько 150 фермерів свій тижневик, мають власну друкарню ніхто не збирає на пресовий фонд, часопис дає ще дохід!

З американізувати українську пресу може властєть колись! Покиньте старайтесь навязати трохи тісний взаємин з Новим Краєм за океаном, щоб не відчувати нозе, повне енергії покоління!

В Манітобі 1925 р.

в. Ю. КИСІЛЕВСЬКИЙ.

Лист з Канади.

Відчування еміграції і преса.

Поводі затрачується зв'язок еміграції зі Старим Краєм. Третє-четверте покоління, хто зна, чи буде мало яке поняття про "Старий Край", хоч на загаль американські Українці мають може й більше патріотичного почуття як самі "старо-краєне".

Чи робить що "Старий Край", щоб запобігти цьому відчужуванню? Чи інтересується він своїми синами і внуками, що виїшли за море? Дуже рідко коли подибусмо в якімнебудь часописі згадку про тутешнє життя, про відносини за морем, то що. В часописах, всі чотири малі сторінки наповнюються ачислюванням криад і нещастів, нарікань, і хоч це добре знати, а за границю навіть хосенно... то всетаки, в часописі шукаємо і декого більше. Отже не дивуйтесь, що за морем не всі цікавляться вашими виключно домашніми справами. Тяжко вимагати від фермера, щоб передачував часопис з краю, платив до 12 доларів в рік та не мав користи з цього, хіба адо-

волення, що зробив патріотичне діло...

Кому легше взяти якийсь англійський тижневик, наприклад "The Free Press Prairie Farmer" разом з "The Western Home Monthly", ще до того з преміями (ножі, полотна, тарілки і пр.) які кожний передплатник з кінцем року одержить, все разом за дол. 1.25 (одного долара двадцять п'ять центів!), як платити газету, де навіть про нього ніхто не згадає!

Сам "The Fr. Pr. P. F." числить біля 40 сторінок, багато ілюстрований з відділами, які всіх займають. На перших сторінках знайдете огляд політики, світових подій і на американський спосіб вибір сензацій. З асесвітнього терену сходиться тема на домашні справи, густо-часто подіблєте статті з українсько-канадського життя. Окрема обширна частина, це фермерські справи, під наголовком "Farmers Forum". Все що фермерові потрібно знати, в кожний час, докладно факховцями випрацьоване. Тут подають йому, де може збути своє збіжжя, худобу, по якій ціні і пр. "Back in the woods" — для лавців. Окремий відділ творить літературна частина, для дому, як вони кажуть "Home department story and feature section". Роман такий, щоб

не лякав довезезними описами заходів сонця, але дав можливість відвернути думку спрацьованої людини від буденщини. Окремий відділ дописів "Home-loving hearts". Тут мають вже господини широке поле до полуси! Зобразіть одній якихсь спеціальних огірків, пише в газету, що: ось-то я заміню огірки за капуста! або: чи має хто книжку "Тяжка розчаюванна"? нехай мені повичить! Інша винайшла, що плями від молока треба чистити в цей і цей спосіб. Мерщій у газету з ним! Знов відділ "що маю робити"? Ради-поради на запити. Розуміється, є також кухонна частина і медична. Для релігійних є також дещо з біблії в "Sunday-school lesson". Не обійдеться без загадок, особливо поширених тепер "Cross-puzzles". Для фермерів, що займаються ховом дробу є сторінка "Poultry-page". Повичичі поради в "Answer department", де розтрясують найріжжиродніші справи. Наприклад: "муж покинув жінку три літа тому, оставивши її з двома малолітніми дітьми. Неможливо видістати піддержки від нього. Що треба робити?" і т. д. Довезена спортова частина! Обговорюється в них події з цілого спортивного світа, а головню Америки. Плас має свій відділ, своє ди-

